

SLOVENSKI NAROD

*znaja vsak dan popoldne, izvenšči nedejje in praznike. — Inzerati do 30 petik vret & Din 2.-, do 100 vret & Din 2.50, od 100 do 300 vret & Din 3.-, večji inzerati petik vret & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3235 in 3236

Podružnice: MARIBOR: Strosmayerjeva 3b. — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 65
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Raščen pri poštnem štokovnem zavodu v Ljubljani št. 30.361.

Tretja državna razstava psov

pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja

Elitna prireditel Mariborskega tedna

Razstavljenih je bilo 149 lovskih in sportnih psov 27 pasem — Odlično ocenjenih 42
Naslov „Prvaka Jugoslavije - Maribor“ si je priborilo 13 psov — Za mednarodno prvenstvo v lepoti je izbranih 14 psov, med njimi jugoslovanski nacionalni pes, ilirski ovčar „Dečko“

Med letošnjimi razstavami Mariborskega tedna je bila nedvomno najprivlačnejša III. državna razstava psov vseh pasem, ki jo je organiziral ljubljanski Klub ljubiteljev sportnih psov pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Letošnji Mariborski teden je bil tako počaščen z najvišjega mesta, obenem pa je razstava utrdila in povzdignila sloves naših ljubiteljev psov in sloves našega obsejnega Maribora, saj je imela popoln mednarodni značaj, ker je bila skoro tretjina razstavljenih psov tujih in so bili med njimi razstavljeni psi celo iz Anglije in Amerike. Priznani inozemski strokovnjaki so se silno laskavo izražali zlasti o naših domačih razstavljenih čistokrvnih psih. Prehvaliti niso mogli dobrega in bogatega razstavljenega materiala ter so se naravnost navdušili za pristno jugoslovansko pasmo ilirskih ovčarjev, ki so jih z veliko poštrevnostjo vzredili ljubljanski ljubitelji sportnih psov. Za razstavo je bilo silno veliko zanimanje in je dosegla popoln uspeh. Maribor je dolžan vso zahvalo Klubu ljubiteljev sportnih psov iz Ljubljane in nekaterim agilnim Mariborčanom, da je razstava tako sijajno uspela in ustvarila vse pogoje, da bo odsej stalno organizirana ob priliki Mariborskega tedna vsako drugo leto. Razstavističe sicer ni bilo najidealnejše, vendar pa naj razstavljalci blagohotno upoštevajo, da je bila to prva šola za Maribor. Izredno velik interes za razstavo in ljubezen do razstavljenih živali pa naj jim bo v zadovoljenje.

Ali nisva letna?

iz Grada, I. Irving iz Londona, Kornelius iz Zdenčine in Karl Lielek iz Beljaka. Ob enem je komisija razdelila odlično ocenjenim diplome ter zlate in srebrne plakete. Zanimiva produkcija policijske dresiranih psov

Zanimiva produkcija policijske dresiranih psov

Visek razstave je bila produkcija policijske dresiranih psov, ki je privabila na razstavišče tisoče obiskovalcev. Prostor za produkcijo je bil tesen, vendar so posamezne točke izvajali dresirani psi brezhibno. Produkcija je navzoče občinstvo naravnost navdušila in so bile, pametne živalce deležne dolgotrajnega ploskanja. Pokazala je, kaj zmora umna in amaterska dresura psov, pokazala pa je tudi, kako zvest prijatelj človeka je pes. Produkcija je navdušila tudi tujce in tuje strokovnjake, ki niso štedili s priznanjem in pohvalo.

najpametnejši pes v Jugoslaviji

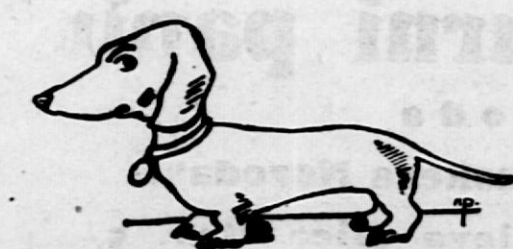
Pri produkciji v policijske in obrobne namene, dresiranih psov je sodelovalo pet dresiranih psov, ki so najprej brezhibno izvedli apeleke vezbe, nato pa se izkazali za najzvestejše pomagače v obrambni in varnostni službi. Skupno so izvajali apeleke vezbe pod spretnim vodstvom g. Franca Gorjupa iz Celja njegov nemški ovčar »Bes«, ki je pokazal in dokazal, da je najpametnejši pes vse Jugoslavije in ki ga je vodila Gorjupova Sonja, nadalje »Pengov« doberman »Rece«, iz Konjic, žilavski jev doberman »Teli« in Rožančev ruski »Volga«, ki je vse tri vodil Gorjupov Erik. V obrambni in varnostni službi sta se pri izveditvi in eskortiranju zločincev mizno že omenjenega »Bes« sijažno izkazala tudi »Rece« in »Teli«. Silno zanimiv pa je bil dogodek, ko je »Bes« pri produkciji v varnostni službi takoj spoznal svojega dobrega maskiranega gospodarja g. Gorjupa in ga ni nepadal na povelje svojega vodnika.

Kot izvrstnega se je izkazal nadalje amatersko dresiran nemški bokser »Rise«, last g. Franca Milavca sin iz Ljubljane. Odlično je izvedel vse apeleke vezbe pri katerih se je povzpel tudi na visoko lestvo. Prav tako odlični pa je bil tudi v obrambni in varnostni službi.

Gorjupov »Bes« in Milavčev »Rise« sta bila odklikovana za svoja odlična izvajanja s srebrnimi kolajnami, oba dobermana pa z bronasto, ki jih je kot nagrado določil klub ljubiteljev sportnih psov.

Posebnosti in zaključek razstave

Vsi razstavljeni psi so bili lepi eksemplari, najboljše pa se je med njimi postavil pač šinkov ilirski ovčar »Dečko«. Vse ga je gledalo in občudovalo. Saj pa je »Dečko« tudi že štirikratni državni prvak in se bo še letos v Bruslju meril na razstavi za svetovno lepoto. Veliko pozornost na razstavi je vzbujal tudi ameriški šampion, nemški bokser »Gerik«, ki je že dvakrat potoval iz Amerike v Evropo in bo v kratkem prabilil še evropski šampionat. V ospredju zanimanja sta bila prav tako perzijska hrt »Harun« in »Princesa Guenare«, ki predstavljata precejšnje bogastvo. Precejšena sta namreč vsak na 30.000 dinarjev.

Slovesna otvoritev in pozdravni večer

Na dvorščiku uniojskega gospodarskega poslojpa, ki dobro služi letošnjemu Mariborskemu tednu, je bila kakor smo že poročali, v soboto popoldne slovesno otvorjena III. državna razstava psov vseh pasem. Otvoritev so peisostvovali podban dr. Pirkmajer, mestni župan dr. Lipold, okrajni glavar dr. Senekovič in mnogi drugi ugledni tujci in domačini. Navzoče je pozdravil predsednik in vodja razstave upokojeni finančni nadsvetnik g. Ivan Rostan. V svojem nadaljnjem nagovoru je orisal tehnično plat in izrazil veliko veselje nad velikim številom tujih razstavljalcev, zlasti Avstrijcev. Omenil je, da bi štivilo bilo še mnogo večje, če se ne bi bile pojavile v zadnjem času neprimerne ovire, ki so preprečile, da niso mogli priti tudi iz drugih dežel. Tudi na pozdravni večer v dvorani pri »Meranu« je imel urvodno besedo klubov predsednik g. Rostan, nakar je k uspehu čestital vodstvu in organizatorjem mestni župan g. dr. Lipold. Spregovoril je tudi ravnatelj g. Klobučar iz Maribora, v imenu inozemskih razstavljalcev pa se je zahvalil za vabilo in prijazno sprejem predsednik OEKV profesor dr. Karl Witzelhuber z Dunaja.

Med inozemskimi lovskimi psi so si priborili prvenstvo le lovski terier »Cigo« last g. Viktorja Medena iz Ljubljane, med jugoslovanskimi sportnimi psi pa mimo že omenjenega »Dečka« in »Aleja« še pes »Pu-Ji« iz pasme »Chow-Chow«, last dr. Sadnika iz Celja.

Med inozemskimi lovskimi psi so si priborili naslov prvaka Jugoslavije - Maribor 1935 naslednji: resani klubov »Dorik« last višjega svetnika R. Poehera iz Grada.

Novovzgojena jugoslovanska nacionalna pasma: ilirski ovčarji

ca, gladkodlaka foksterijerja »Pilius«, v mladi dinskem razredu in psica »Rita« v splošnem razredu ter resata foksterijerja »Harreol« in psica »Orison«, vsi last dr. Ogrinza iz Grada; nadalje irska terijerka »Sofie«, last Elizabete Crohove z Dunaja, škotski terier »Rechuse«, last T. Irvinga iz Anglije in »Bartinetta«, last R. Waddela iz Anglije.

Med inozemskimi sportnimi psi so si priborili naslov prvaka Jugoslavije: optiji pim derji »Urschle«, last Pavle Jettmajerjeve od Sv. Petra pri Gracu, arelateterijerka psica »Grigga«, last Karla Lieleka iz Beljaka, nemška bokserja »Gerik«, last Harolda Pail meda iz Newjorka in »Miranda«, last dr. Menzlove iz Linza ter perzijski hrt »Harun«, last grofice Casati-Casate iz Grada.

Razdelitev nagrad

Po končani ocenitvi je komisija razdelila deset lepih nagrad, ki jih je darovala deloma zadruga »Mariborski tedne«. Nagrade so dobili: Poehar iz Grada, Elizabeta Crohove z Dunaja, Sink iz Škofje Loke, dr. Ogrinza iz Grada, Pavla Jettmaja iz Grada, Marija Risticova iz Ormoža, grofice Casati-Casate

Senzacionalen proces v Mariboru

Odmevi habsburške propagande na našem ozemlju

Maribor, 6. avgusta. Pred velikim senatom okrožnega sodišča pod predsedstvom soš. dr. Tombaha se je pričel danes senzacionalni proces. Gre za obtožbo proti Ivanu Gabriču, trgovskemu potniku iz Maribora. Obtožen je, da je sodeloval pri akciji, ki je stremela za nasilnim prevratom in za zopetnim podjarmljenjem slovenskih pokrajin, ki so nekoč spadale pod Avstro-Ogrsko. V času od 10. do 15. januarja t. l. je imel v to svrhu razgovore s svojim bratom v Gracu, ki je aktivni poročnik Heimwehra. Dogovori

sta se, da bosta vthotapila v Jugoslavijo orožje in municijo ter ga razdelila med zaupnike, ki naj bi v primeru habsburške restavracije v Avstriji dvignili pobuno in spravili slovenske pokrajine zopet pod Habsburžane. Njena namera pa je propadla, ker sta bila prenerodna in so ju že pri prvem poskusu vthotapstva zalotili in prijel. Razprava je tajna le sodba bo javna. Za proces vlada v vsej mariborski javnosti ogromno zanimanje. Ker so glavni krivci skušali pridobiti za to akcijo tudi razne druge ljudi.

Začasno premirje

Toda Abesinija in Italija se še vedno pripravljata na oborožen spopad

London, 6. avgusta. AA. Reuter poroča iz Rima: V tukašnjih krogih mislijo, da sklep Italije o vzdrževanju glasovanja za tisti pasus resolucije, ki se nanaša na sestanek sveta DN 4. septembra, še ne pomeni, da se Italija ne misli udeležiti omenjenega sestanka. Najmanj, kar se lahko reče, je to, da o tem še ni nič sklenjenega. Trde pa, da nekateri krogi zahtevajo, da naj Italija kakorkoli vsaj v omenjenem obsegu začne vojake operacije, še preden bi se dosegel sporazum med Italijo in Abesinijo. Kakor je znano, se operacije v večjem slozu ne morejo začeti vse dotlej, dokler ne preneha sedanja deževna doba. Med tem pa italijanski listi slej ko prej napadajo Veliko Britanijo.

London, 6. avgusta. AA. Znaní angleški pacifist lord Allen of Harwood je imel včeraj na sestanku pacifistične organizacije v Oxfordu govor, o italijansko-abesinskem sporu. Med drugim je dejal, da bi Evropa, ako dopusti prekršitev mednarodnega prava v škodo Abesinije, v kratkem doživela.

da bi se enaka krivica pripetila tudi Avstriji. Evropski državniki se bodo gotovo še o pravem času zavedli in preprečili to zlo.

London, 6. avgusta. Po vestih iz Addis Abebe je bila v petek med Abesinijo in Japonsko sklenjena pogodba za dobavo velikih množin orožja, da bi se tako pospešila mobilizacija abesinske armade. Istočasno bo prišla v Abesinijo številna vojaška in trgovinska misija iz Japonske.

London, 6. avgusta. AA. Današnji »Times« poroča iz Addis Abebe, da je poročilo abesinskega pooblaščenca, francoskega profesorja Gastona Jeza v Zenevi zbudilo precejšen optimizem v abesinski prestolici. Cesar je odredil, da veliki oddelki abesinske milice, ki so na poti v Addis Abebo, še ne vkorakajo v prestolnico, da ne bi tuj zastopniki dobili vtis o intenzivnih vojnih pripravah. Med množičnimi domoljubnimi prireditvami za nedeljo, so obalsti dovolile samo manifestacijo abesinske mladinske organizacije.

Mackensen izstopil iz Stahlhelma

Berlin, 6. avgusta. AA. Mackensen, ki je bil ves čas, kar obstoja Stahlhelma, njegov častni član, je sedaj častno članstvo odložil. V svojem pismu, v katerem podaja očitavko, pravi: Najvažnejši borbeni cilj starega Stahlhelma je bil, da se znova uvede obča vojaška obveznost. Vlada je to izvršila.

la v zakonu z dne 16. marca t. l. Zaradi nadaljnjega razvoja ideje o zajednici naše nemške domovine smatram, da ni več potreben nadaljni obstoj združenj, ki nimajo specialno določenih nalog. Ukinitve takih organizacij je v interesu edinstva, ki jo hoče doseči državni vodja in kancelar.

Nesreče in katastrofe po svetu

Pariz, 6. avgusta. AA. V severozapadnem francoskem primorju bi bila včeraj skoraj nastala velika katastrofa. Izletniški parnik z 250 potniki, ki se je vračal z otoka Molina v Brest, je zadel v skalo in dobil hude poškodbe. Voda je prišla naglo vdirati v ladjo in je nastala med potniki strašna panika. Pripisati je treba le hladnokrvnosti kapetana in posadke, da ni nastala strašna katastrofa. Z bližnjih svetilnikov so brodomorce opazili in takoj oddali več signalnih topovskih strel. Izletniški ladji je priskočilo na pomoč nekaj vlačilcev, ki so rešili vse potnike in posadko. Zaenkrat se še ne ve, ali se je izletniška ladja potopila.

Pariz, 6. avgusta. AA. V Vogezih se je pripetila železniška nesreča. Brzi vlak iz

Epinala je na postaji Neuf Chateau zadel v prenapolnjen potniški vlak, ki bi moral v naslednjem trenutku zapustiti postajo. Osem potnikov je bilo težko, 22 pa lažje ranjenih.

Manilla, 6. avgusta. AA. Na severnem delu glavnega Filipinskega otoka Luzona je včeraj divjal strašen tajfun. Silni nalivi so povzročili neprecenljivo škodo. Ubitih je bilo tudi mnogo ljudi. Ves promet je ukinjen.

London, 6. avgusta. AA. »Sunday Dispatch« poroča, da so angleške oblasti odkrile zelo živahno trgovino z dekleti med kontinentom in Anglijo. Notranji minister John Simon je odredil zelo širokopotezno preiskavo.

Akcija za splošno pocenitev v Franciji

Pariz, 5. avgusta. g. Komaj se je ministrski predsednik Laval vrnil iz Zeneve, je že začel proučevati 20 novih uredb, ki naj dosežejo splošno znižanje cen za najpotrebnejša živila. Za jutri določena seja ministrskega sveta je bila odlogena do četrtega 8. t. m., da bodo mogle biti uredbe do tedaj že izdelane ter takoj nato predložene predsedniku republike in ostalim članom vlade v odobritev.

Ministrski svet v gozdu

Budimpešta, 6. avgusta. w. V Bakonjskem gozdu so se začela davi z veliko napetostjo pričakovana posvetovanja ministrskega sveta, ki bodo trajala ves teden. Na tej seji se bodo proučevala vsa perca vprašanja madžarske politike in številni važni zakonski osnutki, med njimi tudi novi zakon o tisku.

Skrbi za ogrožene brate — badi Cirilmetodar!

Protitalijanski izgredi na razstavi v Bruslju

Bruselj, 5. avgusta. Na mednarodni razstavi je prišlo pred italijanskim paviljonom do političnih demonstracij. Komunisti in drugi antifasisti so priredili ob obletnici nemškega napada na Belgijo veliko zborovanje, na katerem so govorniki ostro napadali Mussolinija zaradi njegove abesinske politike. Nekaj demonstrantov je vdrl v paviljon in strgalo Mussolinijevo sliko z zida. Nedvomno bi opustošili vse prostore, da ni takoj energično poseglo policija, ki je izločila demonstratorje. Med aretiranimi je tudi narodni poslanec Loshant.

Zdravljenje zdravnikov v bolnicah

Beograd, 5. avgusta. p. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odredbo, po kateri se pravilnik o bolniških pristojbinah izpremeni tako, da bodo imeli zdravniki, člani zdravniških zbornic in ožji člani njihovih rodbin pravico zdraviti se v državnih bolnicah za polovično ceno. Po tej odredbi jim pripada drugi bolniški razred.

Lepa svečanost na Begunjščici

Proslava 40 letnice radovijske podružnice SPD in počastitev spomina Hugona Robleka

V nedeljo se je pri Roblekovem domu na Begunjščici na vabilo podružnice SPD v Radovljici zbralo veliko število planincev iz vseh krajev naše zemlje. Podružnica SPD Radovljica je praznovala 40 letnico svojega obstoja, obenem pa je počastila spomin svojega pokojnega načelnika in častnega člana blejskega lekarnarja Hugona Robleka, ki je pred 15 leti izgubil življenje pri požigu Narodnega doma v Trstu.

Ob pol 11 dopoldne so se zbrali planinci pred Roblekovim domom. Službo božjo je opravil župnik iz Begunj Franc Gornik. Pri maši je krasno pel Slovenski kvintet. Po maši je imel g. župnik lepo pridigo. Poudaril je, da nam je to zemljo dal Bog, da jo negujemo in smo zato dolžni tudi braniti jo. Prav tako moramo skrbeti za brate,

Dejati moramo za njihovo lepšo bodočnost. Tople besede so se globoko dojmile vseh prisotnih.

Po maši je navzoče pozdravil v imenu podružnice SPD Radovljica načelnik gosp. Slavko Šušteršič, ki je poudaril važnost te proslave. Posebno je pozdravil številne zastopnike najrazličnejših društev, ki so dokazala, da pravilno pojmujejo pomen proslave. Vhod v dom je bil okrašen s sliko pok. Hugona Robleka in s sliko Narodnega doma v Trstu, ki so jo s primernim posvetilom poklonili Jugoslovani iz Trsta, Gorice in Istre.

Zgodovino podružnice SPD Radovljica

nam je v izbranih besedah podal njen bivši načelnik g. dr. Prešeren. Orisal nam je poštvovalno delo naših prvih planincev, ki niso hodili v planine samo zato, da se navžijejo naravnih krasot, temveč v prvi vrsti, da z vztrajnim delom pridobijo slovenskemu planinstvu novih moči in izvirajo Nemcem naše planine iz rok. Spomnil se je Hugona Robleka, ki je bil eden prvih slovenskih poštvovalnih planincev.

G. Figar je občuteno recitiral primerno pesem, nakar je g. dr. Čermelj pozdravil vse navzoče v imenu Zveze jugoslovenskih emigrantskih društev. Poudaril je, da ima slavnost dvojen pomen: slavimo 40 letnico obstoja močne postojanke narodne misli, obenem pa se klanjamo spominu nesebičnega narodnega delavca. Orisal je trnjevo pot našega ljudstva. Pod Roblekovim sliko je položil krasen venec.

Slovenski kvintet je zapel nekaj primerljivih pesmi, nakar smo se po lepi pietetni svečanosti razšli s trdnim sklepom, da bomo podvojili svoje delo.

Popoldne je podružnica SPD Radovljica imela svojo prireditve v Pensionu šturm v Poljčah. Prireditve je krasno uspela. Od vseh strani smo prihiti, da podpremo delo te močnega podružnice, ki je z ogromnimi žrtvami zgradila Roblekov dom in vzgaja sinove te zemlje v ljubezni do naših planin. Potrebna je ta vzgoja, kajti le kdor resnično ljubi naše planine, jih bo znal braniti.

Blagoslovitev križa na Škrlatici

Jesenice, 5. avgusta.

V nedeljo je bila na vrhu mogočnega Škrlatice slovesna blagoslovitev križa, ki ga je postavila Skala v spomin na naših gorah smrtno ponesrečenih planincev. V soboto popoldne in svečbo je prišlo v Aljažev dom mnogo turistov, tako da so morali nekateri prenočiti v jedilnici in na hodnikih. Slabo vreme je marsikoga zadržalo, ač bi bil naval še večji. Proti večeru so planinci v počasnih natragah planinskega cvetja za venec, ki so ga jutraj ponesli na vrh in ga privezali na križ.

V nedeljo zgodaj zjutraj je škof dr. Rožman v Aljaževi kapelici opravil službo božjo. Po molitvah za pokojne planince so jeseniški Savani zapeli nekaj lepih žalostnih, potem je pa krenilo okrog 150 planincev s škofom na čelu proti vrhu Škrlatice, ki je bila skoraj ves dan zavita v meglo, vendar pa dežja ni bilo. Okrog 11 smo prispeli na vrh. Predsednik jeseniške Skale g. Miha Čop je v kratkem lepem govoru pozdravil planince in naprosil ocerkvenega vladiko naj prikladi na križ božji blagoslov. Po blagoslovlitvi se je g. škof v lepem pomembnem govoru spomnil smrtno ponesrečenih planincev. Sledilo so govori zastopnikov društev, potem so pa pevec zapeli več ganih žalostnih. S tem je bila svečanost zaključena. Udeležili se je tudi deputacija II. planinskega pešpolka iz škočje Loke. Zlasti mnogo je bilo planincev iz Ljubljane, Celja in Jesenic. Večina se je vrnila mimo Aljaževskega doma v dolino, nekaj jih pa je ostalo Rogitico v Kranjsko goro.

"Voda" na Doleški cesti

Ljubljana, 6. avgusta

Sokojsko društvo Ljubljana IV. je v nedeljo popoldne priredilo na svojem letnem telovadščem ob Dolenjski cesti predstavo Vornbergarjevo komedijo "Voda".

Režiser Emil Frelj je predstavo pripravil prav dobro, da je pokazalo dejanje brez splošne, naravno in tem bolj živahno, ker je dogajanje potekalo v mnogih nemirnih prizorih in celim sprevodom, da je bilo življenje na vasi Suhi dol podajano čim verjetneje.

Vsem sodelujočim gre priznanje, ki jih dviga nad običajne diletante, da so svoje vloge do dna poznali, a še več: skoraj vsak posameznik se je potrudil, da je utego individualiziral ali tipiziral z govoric, vedenjem in masko. Tudi todestvo je izvedeno zasluga režiserja Frelja in je v tem delu mnogo trdega, a tudi dokaj uspešnega. Intencije in poglobljenost v vloge so torej kazali malone vse sodelujoči, izobajajo se šablone in brezbarvnosti. Da so pri tem čisto pravilnem in zanimivem vseokrog igralsko povzračenem stremljenju tudi pretiravali in karikirali, je pri vzgledu ambicioznih začetniških diletantih razumljivo. Z večjo in pogostejšo prakso se morda vse, česar je danes še preveč, spravi do prave mere, ki jo zahteva umetnost. Sedanja grotesknost in karikaturnost se jim dvigne do realistične naravnosti. Zmerom je boljše, da je česa preveč, ker se da umiriti in ublažiti, kakor če je vsega premalo.

Režiser se je pa moral boriti tudi z materialnimi zaprekami. Pojavila je kulis, ki naj predstavljajo dvoriste z križiščem cest. Da te kulis niso slovenske, kaže in da obleke in pokrivala večine kmetov niso naša in kar nič današnja, tega je kriva pač zadruga, iz katere ni bilo pomoči. Zvesto storišče napaka režiserjevo je pa treba odkloniti: komedijo, ki se dogaja več tednov, je dal odigrati brez odmorov. To je nesmiselno, ker gledalec je dobil čisto napačen vtis, da se je vse skupaj zgodilo v dobrih dveh dneh.

Na odprtem prostoru se seveda izgublja razumljivost govoric in spriču nekaterih šibkih glasov so utonili mnogi prizori. Da so se tudi Suhadole poženi s Primorkami in da je v Suhem dolu med Kranjci že mnogo Goricanov, je kajpak verjetno. Ali ta mešanica govoric, nam čisto nerazumljiva, ni prijetna, ker ni enotna.

V prav dobrih rokah so bile tri glavne vloge: pred vsemi Tinče režiserja Emila Frelja, ki ima pristen dar za komiko in vzlie nekaterim pretiranostim v celoti igra zelo naravno, živahno in prisrčno, dalje žu-

pan Robemnik g. Srečka T., ki je postavil krepko realistično osebo in jo iskral, — žal, nedosledno — zaharvati tudi s "dialektično" govoric, in Jaka Jakopič g. St. Pogacnik, ki je bil živ in okreten, le mesto-ma pretrgan, preveč nemiren in glasovno utrujen, v splošnem pa prav posrečena kreacija. Dobre figure so v celotni podobi še g. J. Avguštin (Kipe), Anica Bufalin (Anka), Saša Petek (Katica) in Evgen Frelj (Koprija). Ako bi zadnje omenjeni govorili glasno in bili v igri krepkejši, bi ustrezal še močnejše svoji ulozi. Prav dobre tipe kmetov so postavili gg. Drago Pogacnik, V. Cirk, K. Okretič, Frid. Artnak, K. Teran in posebej L. Funtek. Uloga poštarja naj bi se sploh štela, ker je njegovo branje le neslano.

Predstava je zelo ugajala in nudila občinstvu mnogo zabave. Obisk pa bi bil lahkoro izdatno večji.

Fr. G.

Vlak povezil starko

Ljubljana, 6. avgusta.

Na železniškem prelazu v Rožni dolini, na spodu Neredove gostilne, se je pripetila večeraj popoldne okrog 17.45 težka nesreča. Proti Ljubljani je privozil vrhniški vlak, baš tedaj pa je stopala proti progi 70-letna Marija Hribarjeva, stanujoča na Tržaški cesti na Viču. Starka, ki je bila močno naglušna, se je pečala s prosičanjem in nabitranjem starega železja. Tedaj, ko je stopala na progo, ni bilo nikogar v bližini, ki bi jo opozoril na prihod vlaka. Opazil je tudi strojevodja in je stroj v hipu pograbil starko, ter jo vrgl podse. Vlak je vleklen nesrečno žrtev s seboj kakih 30 m in jo strahovito razmesaril. Odtrgal ji je obe nogi in jo poškodoval tudi po telesu.

Strojevodja je šele tedaj opazil nesrečo ter vlak ustavil. Na kraju nesreče se je hipoma zbrala velika množica radovednežev, vendar starko niso mogli takoj spoznati. Na Glince je bila pozvana policijska komisija, ter je zdravnik dr. Lužar po pregledu trupla odredil prevoz v mrtvašnico na viško pokopališče. Polzevedbo so šele pozneje dogledali, da gre za Hribarjevo mater, kot so jo splošno nazivali na Viču. Pokojna zapušta poročeno hčerko in sina.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4, 7, in 9 1/2, zvečer

film smeja

VESELA KAVALERIJA

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

Roparski napad v tivolskem gozdu

Ljubljana, 7. avgusta.

Ljubljana se počasi amerikanizira na vseh področjih, žal pa temu napredku ne moremo peti hvale, ker je negativen in ker vzbuja celo resne skrb. Mladina se je začela vzgledovati na »junake« našega časa, pustolovcih, prenapetih ter junakov kriminalnih zgodb. Ne moremo pa reči, da vlečejo le zgledi. Boda ima velik delež pri splošni pokvarjenosti. Mladina živi v neurejenih razmerah, živi brez upanja, da bo kdaj dosegla kakršnekoli smotre, ki je zaradi njih vredno pošteno živeti. Res se še ljudje čudijo nad pokvarjenostjo mladine, vendar so zdaj že takšni primeri, ko kakršnem govorimo ob tej priliki, prav za prav nekaj vsakdanjega.

Včeraj popoldne po 16. sta šli dve mlajši dami po gozdni poti pod vodovodnim rezervoarjem proti Rožni dolini. Nameravali sta si ogledati stanovanje v Rožni dolini in ga najeti, če bi jima ugajalo. Na klopi ob poti je sedel precej dobro oblečen fant, okrog 18 let star. Zbudil je njuno pozornost, ker ju je opazoval prečez, vendar si nista misliti nič posebnega. Ko sta odšli še precej daleč, je ob odcepni poti, ki zavije proti Čadu, fant pritekel sesut, v nogavicah za njima. Ena dama ga je opazila, nakar se je zadržal, naglo pristopil ter iztrgal drugi ročno torbico iz rok, z okrog 500 Din gotovine. Napačenka se je tako ustrašila, da je bila vsa iz sebe, samo kriknila je, ko si je nekoliko opomogla.

Sprehajalci, ki so bili v bližini, so se spustili v lov za roparjem, ki je pa bil urnejših nog, kmalu se je izgubil v gozdu, zasledovalci so pa opustili zasledovanje. Predno sta napačenki javili napad na policijo in je prišel stražnik v gozd, je ropar že odnesel poto. Toda medtem so našli za hrastom tik ob poti v papir zavite čevlje, ki jih je spravljal fant, misleč, da jih ne bo nihče našel, dokler se ne vrne po nje. Nameravali so počakati nanj v zasedi v bližini drevesa, kjer je pustil čevlje, toda najbrž si je premislil, saj si za uropani denar lahko kupi poštene čevlje. Ker pa bog ne more v mesto, se najbrž skriva v gozdu. Morda si bo skušal kje v bližini pribrati čevlje. Policija ga bo lahko zasledovala po čevljih ter ji bo morda prišel v roke, še preden bo zapravil denar.

V tivolskem gozdu se zbirajo že delj časa sumljivi pobalini in pogosto so že bežale pred njimi ženske. Da so drzni, dovolj dokazuje včerajšnji napad pri be-

lem dnevu Pot pod rezervoarjem nad Cesto na Rožnik je precej prometna, ker je najbližja med Rožno dolino in Aleksandrovo cesto. Razšvetljena pa ni in se je ljudje zaradi tega izogibajo potoci. Zelo priprava je tudi za tihotapce, ki se hočejo izogniti mitnice pri cesti. Upamo, da bodo odsej posvečali več pozornosti tudi tivolskemu gozdu, kjer je bilo že dovolj pobalinstev in kjer so bile že večkrat polomljene — no, napadi so pa zdaj že vsakdanji — u bi bila nujno potrebna policijska straža.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 6. avgusta katoličani: Gospod izpreml. Vlastica.

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Ženino orožje.

Kino Ideal: Vesela kavalerija.

Kino Dvor: Visočanstvo perica.

Kino Šiška: Ukradli so ji otroka.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič-Tržaška cesta.

Iz Maribora

— Vlom v šolsko poslopje. V Ravnah so se neugotovljeni storilci vdrl v šolsko poslopje ter se spazili v stanovanje šolskega upravitelja Ivana Babnika, iz katerega so odnesli razne obleke, perila in čevlje v vrednosti 1500 dinarjev. Vlomni so tako, da so na starem oknu razbili šipe.

— 100 jajč v cestnem prahu. Pri Sv. Barbari pri Mariboru je prišlo pred neko mesarjico do hude bunkarije, katere žrtev je postal posestnik Franc Jus. Nasproti mu je zbil s hrbita nahrbtni koš in ga vrغل po cesti, da so se rumenjaki in beljaki 100 jajč, ki so bila v košu spremašali s cestnim prahom v čudovito zmes. Epilog bo na sodišču.

— Prireditve v šoli. V Ravnah so se neugotovljeni storilci vdrl v šolsko poslopje ter se spazili v stanovanje šolskega upravitelja Ivana Babnika, iz katerega so odnesli razne obleke, perila in čevlje v vrednosti 1500 dinarjev. Vlomni so tako, da so na starem oknu razbili šipe.

ŠAH

Nacionalni turnir

Sinoči se je nadaljevalo I. kolo nacionalnega amaterskega šahovskega turnirja. Popoldne sta bili končani dve partiji. Jonke je podlegel Preinfalku, Šušarji in Matveju pa sta se zedinila na remis. Milan Vidmar je imel proti Carevu sicer zasledeno d. linijo, vendar s tem ni mogel paralizirati boljše pozicije nasprotnika. Carev je dobil močan napad, vendar se je Vidmar rešil z večnim šahom. Kmalu nato se je Herbatin predal Berču. Berč je razbil nasprotno kraljevo kiro in je z met grožnje vrnil Herbatinu figuro in zmagal. Partija Savič R. : Marek se je končala z remijem, čeprav je imel Marek kmeta več in po splošni sodbi dobljeno igro. Gorenštari : Savič B. sta po zanimivi partiji, kjer so ostali na šahovnici skoraj do zadnjega vsi kmetje, končala z remijem. Ciri Vidmar je kot črni v končnici dobil proti Lenu figuro in je zmagal. Šiška je kot črni proti Hrenu uveljavil zmagovito prostega kmeta. Zanimivo je, da so v prvem kolu dobivali samo črni. Partija Gabrovšek : Nikolič in Šorli : Sikošek sta bili prekinjeni. Sikošek je žrtvoval figuro za tri kmete, vendar je Šorli pozneje vrnil figuro za dva kmeta. V končnici ima Sikošek kmeta več in izgleda na zmago. Isto velja za Gabrovška, ki ima tudi kmeta več.

Danes se je pričelo 2. kolo. Za ob 11 se je končala damski gambit med C. Vidmarjem in Herbatinom z remijem. Kmalu nato je inž. Prek premagal Careva. Prek je dobil zelo močno središče, zaradi slabega nadaljevanja pa je črni dobil protigrno in kmeta. Končnica je igrala bel zelo dobro, pobral nasprotniku vse kmete in je z dvema prostima kmetoma jadral z zmagovito koncem. Vse ostale partije so bile prekinjene. Preinfalk ima proti Gabrovšku figuro za dva kmeta, Šiška proti Gorenštarkemu kmeta več in mnogo boljše pozicijo. M. Vidmar stoji proti Hrenu v pozicijsko dobljeni partiji s premočjo kmeta. Nejasna je pozicija v partijah Savič B. : Jonke in Matveja : Šorli. Berč stoji boljše proti Saviču R., Sikošek je imel proti Lenu že popolnoma dobljeno igro, a je premočno energično nadaljeval. Ob prekinitvi ima kvaliteto za kmeta in nekoliko ugodnejšo pozicijo. Longer bo proti Šušarju najbrže izgubil. Ima kmeta manj in slabšo pozicijo.

Iz Ptuj

— Poskus samomora. V samobitnem namenu si je pognal kroglo v prsi inž. podnarodnik S. S. tukajšnjega pontonskega bataljona. Prepeljan je bil takoj v bolnico, kjer so ugotovili, da rana ni nevarna. Kaj je pognalo pridnega podoficirja v obup, ni znano.

Kupuj domače blago!

Zborovanje brez govorov Kongres gluhotih v Mariboru

Preteklo soboto se je vršil v Narodnem domu mednarodni kongres gluhotih, kateremu je prisostvovalo okrog 60 gluhotih iz vse države, prišli pa so tudi delegatje zveze gluhotih iz Avstrije. Zborovanje, ki je trajalo 4 ure, je otvoril in vodil predsednik zveze gluhotih v dravski banovne g. Alojz Uršič. Uvodoma se je spomnil tragične smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, kralju Petru II. pa se je bila odposlala vdanostna brzojavka. Sledila so poročila raznih funkcionarjev, in sicer je podal tajniško poročilo Konrad Ur-

šič, blagajniško pa Bogomir Sagaj. Društvo gluhotih za dravsko banovino izkazuje v preteklem letu 10.369 Din dohodkov in 7.065 Din izdatkov. Sledilo je so volitve in je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik Alojz Uršič, tajnik Konrad Uršič, blagajnik Bogomir Sagaj, vsi iz Maribora; za odbornike pa so bili izvoljeni: Kac (Ruše), Kurbus (Pobrežje), Kranjc (Nova vas), Gorican (Pragersko), Barometler n Šerona (Ptuj). V nedeljo dopoldne so si zborovalci ogledali Mariborski teden. Včeraj pa so napravili izlet v Rogaske Slatine in Celje.

Cestna dela v kranjskem srezu

Čeprav so krediti banovine nezadostni, se pozna napredek iz leta v leto

Kranj, 4. avgusta.

S tihim, toda vztrajnim delom izboljšuje srezki cestni odbor v Kranju ceste v svojem področju. — Čeprav so krediti s strani banovine nezadostni, se vendar napredek iz leta v leto pozna. — Zlasti odkar je odboru dodeljen tehnik g. Pisk, se marsikaj napravilo tudi v lastni režiji. — Letošnji gradbeni program kranjskega cestnega odbora je prav lep. Veliko pozornost se zlasti posveča Jezerski cesti, ki je največje breme. — Lani sta bila otvorjena prometna most v Luknji in leskoviški most, letos gradi »Obnovec bukoviški most, kranjska stavbena trdka J. Slavec in drug pa je izlicitala Celarjev in Taborski most, za katerega znaša proračun 641.000. — To bosta železobetonska mostova z nad 20 m razpetine. — Z delom pričnejo ta mesec. Tako bodo počasi leseni mostovi na Jezerski cesti zamenjani z betonskimi, kar je za to cesto prvi in glavni pogoj.

Da se izboljša cestišče, je cestni odbor pričel Jezersko cesto posipati s porfirnim gramozom iz Slavčevega kamnoloma u Korki, ki je znatno boljše od navadnega gramozu. — Zaenkrat je posute s porfirjem 14 km Jezerske ceste od Kranja do Hotema in od Poloča do Zg. Koke. — Od novega porfirnega gramozu se pričakuje znatno izboljšanje cestišča. V Kakri in na Jezerskem pred Kanonirjem v km 25—26 dela cestni odbor oporne zidove, za katere ima na razpolago znesek Din 43.000. — iz bednostnega fonda.

V Kranju samem je bila na banovinski cesti proti Čiročičam spomlad dogovljena regulacija ceste ob Delavskem domu, sedaj pa je na programu razširjenje ceste in regulacija bregu ob živinskem trgu. Cesta pod živinskim trgom, ki je dosedaj največ 4 m široka, bo razširjena na 7 m. Zato bo treba od-

kopati nekaj bregu, približno 500 m² zemlje potem pa se bo napravilo do 3 m visok oporni zid, pobočje nad njim se bo pa splaniralo. Ta razširitev ceste bo izvršena nekako do Volčičevega gospodarskega poslopja. Tudi stopnice, ki vodijo s ceste na živinski trg, bodo preurejene. Sedanja cesta s širino 3.50 do 4 m je bila znatno preozka in celo nevarna zlasti za živahen promet ob ponedeljkih. To razširitev je cestni odbor predlagal letos ob priliki, ko je bila na srezkem naštevila pravzaprav, katere dela v kranjskem srezu se bodo izvršila iz banovinskega fonda za javna dela. Zaenkrat je obljubljenih 50.000 Din. Delo bo pa veljalo 72.000 Din. Načrti za to razširitev so že napravljeni in od banske uprave potrjeni. Z delom se najbrže prične že v jeseni.

V svrhu zavarovanja parcel na desnem bregu Save in banovinske ceste nad državnim mostom in tovarno »Jugobrunac gradi cestni odbor ob Savi 3 jezbece, ki bodo veljale 38.000 Din. Istotako bo treba popraviti prag preko Save, ki je radi poudrjaj precej raztrgan in ga bo prihodnja poplava popolnoma uničila. Delo je mogoče edinele poleti ob nizkem vodostanju Save. Na teh vodnih napravah so zainteresirani cestni odbor, železnica privatni mešaji, ter posestniki lesnih skladišč. Jezbece gradi tvrdka Slavec ter bi jih pravzaprav moralo biti — če bi bil kredit — še več, ker je zavarovanje te ceste, ki je svaškim povodnjim hudo izpostavljena, nujno potrebno. — Kot je iz priučjega članka razvidno, vsepovsod naletimo na vztrajno delovanje kranjskega cestnega odbora, pri čemer so pa še izpuščena vsa dela v trziškem in škojeloškem sodnem okraju.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Danes ob 4, 7 in 9 1/2

film smeja

Hansi Niese

Visočanstvo perica

Vstopnina za parket Din 3.50

ELITNI KINO MATICA

21-24 Te. 21-24

Danes ob 4, 7 1/4 in 9 1/4 premiera

veselega filma Jean Harlow

v filmu

ZENINO OROŽJE

Dopolnilo Paramountov žurnal.

Globoko znižane cene.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Lahka letna oblačila bourett, kaša sport hlače, hister, perilo itd. v lepi izbiri zelo poceni! naprodaj pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Prodajam moško kolo, dobro ohranjeno, aji zamenjam za ženskega. Ogleda se na večni poti 5 pod strešnim.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Najmanjši znesek 8 Din

ENTEL — AZUR — PLISE izvrši ekspres MATEK & MIKEŠ, Ljubljana (poleg hotela Strukeh) 54/L

Prvovrstna bukova drva m³ Din 75.-, franko vaše skladišče nudi Hladnik Franc, trgovina, Preserje pri Ljubljani. 2396

Rabljena kolesa poceni kupite pri »Promet« nasproti križevske cerkve. 2396

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Najmanjši znesek 8 Din

Kratek črn klavir, dobro ohranjen se prodaj. Ogled v sredo od 2—3h popoldne, pod Rožnikom c I št. 9. 2393

SLUŽBE

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Kuharica vajena tudi drugega dela išče službe, gre tudi na deželo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Varčba«. 2393

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Lahka letna oblačila bourett, kaša sport hlače, hister, perilo itd. v lepi izbiri zelo poceni! naprodaj pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Prodajam moško kolo, dobro ohranjeno, aji zamenjam za ženskega. Ogleda se na večni poti 5 pod strešnim.

Makulturni papir

proda

Prava »Slovenskega Naroda«.

Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

gum.?
OLLA
biser higijene

DNEVNE VESTI

— Odlični gostje v Hrvatskem Primorju. V Cerkljano je prišel v nedeljo na počitnice trgovski minister dr. Milan Vrbanić s družino. V Cerklji in na počitnicah tudi znani učenjak profesor praške univerze profesor Matija Murko. Bivši načelnik češkoslovaškega generalnega štaba in vodja češkoslovaških fašistov, general: Gajda se je že vrnil iz Cerklje v Prago. V Selce je na prijel na počitnice znani bolgarski politik in publicist Kosta Todorov.

— Ekspropriacija zemljišča za železnico Koprivnica—Varaždin. Včeraj dopoldne se je pričelo na področju mesta Koprivnice obravnavanje poverjenosti prometnega, ministrstva za ekspanzijo zemljišča, koder bo tekla nova železnica Koprivnica—Varaždin. Povabljeni so bili vsi lastniki in pošte prihajajoči parceli.

— Velike letalske prireditve v Zagrebu. Od 1. do 8. septembra bodo v Zagrebu velike letalske prireditve, ki jih organizira zagrebški Aeroput. Naša letalca v svojo propagando letalstva. V nedeljo 1. septembra bo otvoritev razstave letalskih modelov vseh sekcij Aerokluba. Mednarodna letalska federacija je lani na kongresu v Washingtonu sklenila, da bo letošnji kongres v Jugoslaviji. Delegati se sestanejo 6. septembra dopoldne v Zagrebu, pomoči se pa odpravijo v Split in Dubrovnik, kjer bo svečana otvoritev kongresa. Prijavljenih je že 65 delegatov, ki bodo zastopali 24 narodov. 7. septembra se prične tekme avijonskih modelov, 8. septembra bo pa na zagrebškem letališču velik letalski miting.

POZOR! Tovarna testenin Pekatete je uvedla novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par za kilogram. Kadar kupujete Pekatete, zahtevajte jih le v paketihi.

— Mladinsko skrbstvo kraljevske banke uprave za časa letošnjih šolskih počitnic. Kraljevska banska uprava je tudi letos nudila v dobi šolskih počitnic siromašnim in slabotnim šolskim mladincem, ki ji je potrebna okrevanja v svežem gorskem zraku ali ob morju, pomoč iz svojih kreditov, s tem, da jo je poslala v razne počitniške kolonije in okrevališča. Pri izbiri otrok se je v prvi vrsti upoštevala siromašna deca brezposelnih in delavskih slojev iz vseh krajev naše banovine. Oskrbovanih bo: 140 otrok (50 iz rudarskih revirjev) v počitniškem domu kraja Marje pri sv. Martinu na Pohorju, 30 otrok v počitniških kolonijah šolske poliklinike na Rakitnici, Lukovici in v Medvodah, 68 otrok v dečjem domu (okrevališče ob morju) Franje Tavčarjeve v Kraljčevici in 24 otrok pri raznih družinah na deželi. Razen tega je banska uprava naklonila za prireditve oziroma vzdrževanje letošnjih počitniških kolonij za siromašno dečo primerne podpore naslednjim društvom: Jadranski straži, Kolu jugoslovenskih sester v Ljubljani, v Celju in v Mežici, kraljevnemu odboru Rdečega križa v Ljubljani, društvu »Skrb za mladino« v Ljubljani ter raznim društvom in organizacijam za telesno vzgojo. Znatno podporo pa daje kr. banska uprava za vzdrževanje počitniških domov Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani (za dom v Kraljčevici in podružnice v Celju) za dom v Bakarcu (Jadranski straži) za dom v Bakru, kakor tudi društvu za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru, počitniški dom kraljice Marije pri sv. Martinu.

— Harakiri v Bjelovaru 69 letni Mirko Nikšić iz Bjelovara si je zasadil nož v trebuh in se tako težko ranil, da je kmalu izdihnil. V smrt so ga pogmlele neznozne domače razmere. Vse premoženje je bil prepisal na svojo priležnostno Ano Sabotič in kmalu se je izkazalo, da je nehalno plačilo eveta. Gospodinja je tako, da Nikšić ni bilo več obetanka v hiši.

— Deček brez sledu izgubljen. Iz vasi Režovčice Krčevine blizu Virovitice je brez sledu izgubljen 14 letni Franjo Mažar. Oče je odšel z njim v gozd in se vrnil brez sina. Čelo lelo je sploh mrtva, da je sin izgubljen, in šele ko se je spri s sosedom je slednji obvestil oblasti, da Mažarjevega sina ni nikjer. Oče pravi, da je pustil sina pri vozi, sam je pa šel sediti drev in ko se je vrnil, ga ni bilo več. Oblasti mu ne verjamejo in so uvedle preiskavo.

— Številne nesreče in nesogode. Delavca Stanica Franca iz Zg. Pirniča so v gostilni Božić v Pirmišah napadli vinski brašer in ga posteno premikali. Sodarskemu vajencu Francu Kolarju iz Dev. Mar. v Polju je pri podobni priliki nekdo vrget v Zalogu kozarec v glavo. Mizarnega pomočnika Krušiča Franca iz St. Vida je nekdo po neereži ustrelil v levo stran prsi. Vasek Ivanko ženo želez. zvančnika iz Most, je povozil na Costovi cesti neznan motociklist. 19 letno šiviljo M. P. Zg. Siško so prepeljali v bolnico, ker je v samomorilnem namenu pilu jedovito tinkturo. 7 letnega sina kožarice Cirila Kuhlja iz Zagradca je pri nabi-ranju Jago pilil modras. Blagajničarko Kunčič Jani iz Medvedove ul. je vgriznil pes v levo nogo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, stanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Rogoški Slatini in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skopju in Splitu 33, v Beogradu 31, v Sarajevu 29, v Zagrebu 26, v Ljubljani in Mariboru 25, v Rogoški Slatini 23, Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,7, temperatura je znašala 15.

Iz Ljubljane

— Iz Dež velik blagoslov tudi za Ljubljano. Za regulacijska dela je najbolje, da ni vse leto dežja, meščani, ki pa stanujejo tik ob Ljubljani, pa si pogosto žele, naj bi vzel vrag raje regulacijo, kakor da bi se morali zadušiti v smradu, ki je tudi letos takšen, da bi lahko izdelovali kar na prostem strupene pline. Zadnje čase se je nabralo v spodnjem delu struge na vagono najzvišnejšega gnoja, da bi lahko z njim pognojili vse Belokrajno. Letos sicer izpirajo strugo, toda saj veste kako je s takšnim izpiranjem in da so jo izpirali vsako leto. Volk je sit in ovca cela. Ljubljancem se res ni treba posebno bati, samo malo godrnjajo, pa je vse dobro. Gluh moraš biti, meščani bodo že zatlenili nosove oni pa obe očesi. V mestnem zdravstvenem poročilu se ne pozna vpliv regulacije Ljubljane. Smrad baže ni tako nevaren kot se ga boji, naj gre na počitnice, na planine, kjer je dovolj čistega zraka. In če smo potrpežljivi dole, bomo še nekaj časa, saj zdaj končujemo zadnjo etapo regulacije, meščanski nosovi so pa že takorekto dreširani. Za gnoj v strugi, žali, doleži ni bilo še resnih interesentov, menda zato, ker se ni bilo javne kaizacije. Ljudje morajo biti zadovoljni, da lahko vdihavajo plime brez javnega razpisa. Čez skromnost pa res ne ememo tako grobo grešiti.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Josip Tavčar

ne ordinira do 19. avgusta.

— Iz Društvo prijateljev Slovenskih gor vabi svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo skupnega obiska Mariborskega tedna v nedeljo, dne 11. avgusta t.l. Prijave pri Putniku Gajeva ulica. Odhod vlaka ob 5.20.

Iz Celja

— Polovično vozino za obiskovalce Obrtne razstave v Celju je odobril prometno ministarstvo in o tem v ponedeljek obvestilo razstavni odbor. Obiskovalci naj kupijo na obeh postajah ali pa pri »Putniku« rumeno legitimacijo K-13 po 5 Din in celo karto do Celja, ki velja s potrdilom o obisku razstave za brezplačen povratek. Razstavo, ki je v vsakem pogledu bogata, zanimiva in zelo posrečena, je obiskalo že v prvih dveh dneh okrog 6.000 oseb.

— Sestanek vpokojenega učiteljstva iz Celja in okolice bo v četrtek 8. t. m. ob 15 v gostilni Koštomaj v Mlinski ulici v Mariboru. Odhod iz Celja ob 7.30, povratek zvečer. Udeleženci imajo, če obiščejo ob tej priliki Mariborski teden, ugodnost polovične voznine na železnici.

— Umrla sta v ponedeljek v celjski bolnici 60 letni poštni svetnik v p. g. Ante Gojčić in 54 letni bivši gostničar Matevž Müller iz Trnovelj pri Celju.

— Plozari davkov. Davčna uprava v Celju opozarja davčne obvezance, da poteče skrajni rok za plačilo zemljarine za prvo polletje in ostalih davkov za 3. četrt.

letje dne 15. t. m. Po tem roku bo že treba plačati tudi opominske stroške.

— Iz Moške araje, pižame, majice, kravate in nogavice, kupite najbolje pri znani solidni trgovki Milos Karničnik Stari trg.

Iz Trbovelj

— Gasilska tombola: Kakor vsaka tombola, tako tudi nedeljska gasilska privablja velike množice sreče željnih na prostorni gasilski vrt v Trbovljah-trg. Toda srečnih je bilo le ena desetina, ostali pa so se razočarani vračali na domove, zagotavljač, da nikoli več ne bodo iskali sreče v tomboli, dokler se ne pojavi sopeč kakšna tombolska prireditev, ki bo s lepimi dobitki pahnila v posabljenje vsa razočaranja v tekmi za srečo. — Prireditelji so tokrat skrbeli, da se je tombola odigrala brez večjih ovir. Vrnomo so uredili dobitke, ki so se izročili srečnim začetnikom po določenem redu, kar je omogočilo nezadržno izklicavanje izrečanih števk. Da je bila vsaka pomota izključena, so prireditelji skrbeli tudi za kratkovidne iskalce sreče. Na gasilek stolpu so prikazovali vsakokrat izrečane številke v velikosti 1 metra, v rdeči barvi, a posebno zvočno napravo, ki so jo privabili iz Ljubljane, so pa nedeležencem razlašali izrečane številke. Prireditelj je bila torej brezhibno organizirana, za kar gre vodstvu in vsem sodelujočim vse priznanje. — Prvi dobitnik (10 vrec moke) je zadel Režum Ivan, sin rudarja iz Trbovelj, 2. dobitnik (moško kolo) je zadel Marx Štefka, hčerka rudarjeve vdove iz Trbovelj, naslednje dobitke pa so zadeli Grčar Stanko, sin rud. vdove iz Trbovelj, Skočić Jože, delavec, Prašnikar Ivo, rudar, Komar Marija, žena rudarja, Fabjan Vilma, hčerka rudarja, Karel Vran, iz Marija-Reke, Alaup Tone, rudar, Valentin Albin, rudar, i. t. d. Kakor se torej vidi, so tme-ri srečo pri gasilski tomboli skoro sam re- ni delavci in revnejši sloji, tako da je do- segla tudi ta tombola pravi namen, to je pomagati na eni strani društvu, katerega glavni namen je pomagati bližnjemu v sili, na drugi strani pa z dobitki podpreti naj- revnejše sloje.

— Nogomet v revijah: V nedeljo, 5. t. m. je proslavil SK Hrastrnik 5 letnico svojega športnega udeleževanja. Ob tej priliki je ta športni klub razpisal pokalno tekmo- vanje za krasen steklen pokal. Tekmovanje so se med drugimi udeležili tudi trboveljski klubi SK Trbovlje, SK Dobrna in SK Rudar. Kot zmagovalec je izšel SK Trbovlje, ki si je pridobil pokal. Rezultat tekem je bil naslednji: SK Trbovlje 6:0 = 5 točk, SK Hrastrnik 2:1 = 4 točke, SK Dobrna 2:1 = 3 točke, SK Rudar 0:6 = 0 točk. Tekmovanje se je vršilo v najlepšem redu, za kar gre priznanje tako prirediteljem, kakor tudi sodniku g. Percelu, ki je vse tekme vodil sam z vso objektivnostjo. Na domačem igrišču pa se je vršila tekma juniorjev SK Trbovlje : FK Dobrna. Tekma se je končala z rezultatom 8:3 (4:2), kar dokazuje, da razpolaga SK Trbovlje z izvršnim naraščanjem. Zeleti je, da bi tudi ostali klubi skrbeli za dober naraščaj, vključujoč seveda šolstvozmo mladino, katero se bi v obče ne smelo pripuščati na športni igrišču.

Iz Škofje Loke

— Nov grob. Na starološkem pokopališču so položili v petek dopoldne k večnemu po- čitku zadnjo sestro pokojnega lavantinskega škofa dr. Karla, 82 letno Marijano Karlinovo, ki je bivala do škofove smrti v Mariboru, a se je preselila na svoj dom na Kaianovcu, kjer je bivala v domačem krogu do 31. julija, ko ji je smrt prestrigla nit življenja.

SOKOL

— Sokolska župa Ljubljana razpisuje pred- najski tečaj za člane in članice. Tečaj za čla- ne se bo vršil od 18. avgusta do 1. septembra v Ljubljani. Prijave v smislu danih navodil je treba poslati župnemu načelniku do srede dne 14. avgusta t.l. Prednajske tečaj za člani- ce pa se bo vršil od 6. do 20. septembra t.l. Prijave za ta tečaj je treba poslati župnemu načelniku do 1. septembra t.l. Stroški za ta celodnevni tečaj bodo znašali Din 300.— za osebo v katerem znesku je vpoklicvana prehrana in skupno prenočišče. V tečaj pri- jave svoje najbolje delavaline in s sokol- skim duhom prežete brate in sestre. Zdravo!

Curih, 6. avgusta. Beograd 7.—, Pariz 20 in 24, London 15.135, New York 305.25, Bruselj 51.60, Milan 25.0675, Madrid 41.95, Amsterdam 207.20, Berlin 123.15, Dunaj 58.50, Praga 12.70, Varšava 57.85, Bukuresti 2.50.

»Kaj?«
»Dejal boš, da vprašujem vedno isto.«
»Če te zares ljubim?«
»Da.«
»Vem, nikoli mi ne boš popolnoma verjela. Ne vem, kaj naj bi storil, da bi te prepričal?«
»Sem pač majhen, neumen otrok. Od- pusti mi, Danilo. Saj veš, bojim se. Vse to novo življenje, ki se razvija pri nas, me neprenehoma vznemirja. Da sem znova zdvomila nad tvojo ljubeznijo, je pa kriv Rogan.«
»Zopet ta Rogan. Bojim se, da se za- nimaš zanj bolj kakor bi se smela.«
»Danilo... Si ljubosumen? Dvoimiš v mojo ljubezen? Dokler se jaz bojim za tvojo, nimam pravice. Zgodba je zani- miva.«

In pričela mu je pripovedovati o ču- daški Roganovi ljubezni do neznane dek- lice, ki mu je dejala »osel.«
Zdravnik se je zasmejal:
»Če bi te tudi jaz tako ljubil? Tako ne, ker sicer bi se moral imenovati Er- vin Rogan, pač pa te ljubim bolj.«
»Meniš?«

»O tem ni še treba razpravljati. Je mar to ljubezen, da neumno zavijaš oči, zardevaš in si ne upaš odpreti ust? Prava ljubezen ne more biti strahopet- na, biti mora bojevit, pripravljena bo- jeviti se vsem svetom.«

»Vendar je tudi v Roganovi ljubezni globina. Morda celo zelo velika.«
»Bebstvo je, ne globina. Kretenski idi- otizem bolnega slabica. Ljubezen zdra- vega moškega do ženske je gon, ki prev-

Slovenci v Ameriki

Smrtne nesreče in ljubavna tragedija — Novi grobovi

V Rockspringsu je vlak povozil Franca Trojarja. Zadolbil je tako težke poškodbe, da jim je v bolnici podlegel. Pokojni je bil star 56 let, v Ameriko je prišel pred 30 leti. Bil je sramec in zadnje čase brez dela. V Ameriki je zapustil pokojni Matijo Gr- zinčiča iz Klane pri Opatiji, kjer zapušta ženo in dve hčerki. Star je bil 47 let, v Ame- riki je bil 19 let. V Trinedatu je umrl v bol- nici Janez Hren. Delal je večinoma v pre- mogovnikih, kjer si je pokvaril nogo, ki se mu ni hotela zaceliti. Hotel se je vrniti v staro domovino, pa ga je prehitela smrt. Doma je bil iz Prigorice pri Rbniču. — V bolnici v Clevelandu je podlegel v tepežu zadolbljenim poškodban Janez Meglič, star 47 let, doma nekje od Krke na Dolenjskem.

V Chicagu se je odigrala pretresljiva ljubavna dramaran-jeupk eniatx rdgovc ljubavna tragedija. Jože Gornik je zaklaj svoj 19-letno ljubico Marijo Lukavič. Za slovo jo je poljubil, po tem je je pa zabodel z nožem v prsa. Fant pravi, da sta se bila domenila, da pojdetta skupaj v smrt. Najbr- že se je on skesal, ko je prišla vrsta nanj. Ranjeno dekle ga je prosilo, naj jo reši strašnih bolečin in ji zasedi nož v srce, kaj je tudi storil. Pred smrtjo ga je pa prosila, naj jo še enkrat poljubi. — V Alamusi se je pripetila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala življenje 21-letnega Janeza Sviglja.

Fanta je avtomobil tako težko poškodoval, da je čez nekaj dni v bolnici umrl. V Ame- riki je zapustil starše, ter več bratov in se, ster.

Umrl je v Calumetu Janez Stukelj, star 42 let, rojen v Ameriki, kjer zapušta star- še, štiri brate in štiri sestre, v Forest City Jože Mihevec, star 33 let, rojen v Ameriki, kjer zapušta ženo, tri otroke, starše, dva brata in 3 sestre, v istem kraju Janez Ma- rinarič, star 29 let, doma iz Istre. Marinarič se je smrtno ponesrečil v rudniku. V istem kraju je umrl tudi Ignac Novak, star 49 let, doma iz Sv. Lovrenca ob Temenici. V Ame- riki je bil 27 let, zapustil je ženo, 5 otrok in 2 sestre. V Clevelandu so umrli Fran- sur, po poklicu livar, doma iz Zuzemberka, star 62 let; v Ameriki je prišel pred 42 leti, dalje Jožef Maurer, po domače Čužel- nov Jože, star 59 let, doma iz Zagradca na Dolenjskem; v Ameriki je bil 30 let. V Clevelandu je umrl tudi Janez Suhadonik, brat znanega trgovca s čevlji: doma je bil iz vasi Kamnik, fara Preserje. V bolnici v Clevelandu je umrl Martin Špillar, star 64 let, doma iz Male Pristave na Krasu. V Ameriki je bil 36 let. V Chicagu je umrl Jože Dresček, star 62 let; podlegel je ope- raciji. V Barberotonu je umrla Angela Am- brožič, stara 42 let. V Clevelandu je umrla Marija Primožič, rojena Gruden, stara 58 let, doma iz vasi Mašee, fara Sv. Gregor. V Ameriki je bila 34 let.

Spominske lipe uničujejo

»Slovenski Narod je 2. decembra lani po- ročal o spominskih lipah, ki so jih v Semiču zasadili domači Sokoli v čast našega mlade- ga vladarja kralja Petra II., občina pa v spomin njegovega velikega očeta. Prav tak- šne lepe pietetne svečanosti so takrat prire- dila druga sokolska društva in napredne ob- čine širom naše banovine in države. Že ne- kaj dni pozneje so časopisi poročali o grdih zločinih v nekaterih krajih, kjer so večinoma neznani zlikovci spominske lipe posekali ali pa jih poškodovali tako, da so se posušile. Tudi v Semiču so že na dan zedinjenja, ko je bil pietetni akt izvršen, nekateri prena- pečiji izražali svoje negodovanje in hoteli pre- prečiti sajenje spominskih lip, kar se jim pa ni posrečilo, saj je baš Semič kljub vedni borbi nasprotnikov ena najzvednejših naših vasi. Ki zvezo v vsakem pogledu izpolnjuje svojo vzgojno nacionalno nalogo in dolžnost.

Veliko presenečenje so doživeli Semičani v četrtek jutraj, ko so opazili, da so lipe — dokaz ljubezni do domovine in kralja — tako zelo poškodovane, da jih bo treba od- straniti in zamenjati z drugimi zlikovci so svoje gnusno delo opravili ponoči, kar je ču- dno, ker se njihove vrste ptiči navadno po- javljajo čez dan. Spričo nekaterih pojavov v zadnjem času smo sicer mogli to pričakovati, da si nihče ni večjel, da se bo vendar naša zlobna roka, ki bo dokaz ljubezni naših So- kolov in naše občine do domovine in naših nacionalnih vladarjev na takšen način uni- čila. Vsi domači so priprani, da bodo sto- rili prejeti zasluženo kazen.

Radionprogram

Torek, 6. avgusta

Ljubljana, 12.00: En, dva, en dva! (korač- nice — take in onake na pl. — 12.45: Po- ročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Dekliški apevi. Tarot Stritar in plo- šče. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Otroška ura (Mirko Kunčič) — 18.25: Mlada pota (zvoki za deo), izjava radijski ork. — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Čas, ura. — 20.00: Iz kraljevske lutke (orkestralna in razni prizori) Sodelujejo: Dr. Danilo Svara, člani radijsk. dramskega studija, radijski orkester in plo- šče. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.10: Venčki blagerjev na ploščah. — 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 7. avgust

Ljubljana, 12.00: Zvoki iz Amerike (plo- šče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Šramel kvartet igr- ra na ploščah. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Ekstotične cvetke. Radijs- ki orkester in plošč. — 18.50: Pogovor s poslušalci. — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Čas, ura. —

SPORT

— Karloški plavalci povabljeni v Ljub- ljano. SK Ilirija je povabila juniorje KSU na prijateljsko juniorsko plavalno tekmo, ki bo jutri ob 9 zvečer na Iliriji. Na spo- redu je plavanje, skoki in waterpolo. Iz Karlovice prispe 17 plavalcev in plavalk, ki se odpravijo iz Ljubljane v Maribor na plavalno prvenstvo Jugoslavije.

— Kolesarsko društvo »Zarja« Zg. Kašelj naproša vsa bralska kolesarska društva, da se v čim večjem številu udeležijo prostave 10 letnice obstoja društva, katere je združe- na z veliko medkulturno dirko in vrtno ve- selico. Prijavnica znaša za vsakega vozača Din 5.— in Din 5.— za startno številko, ka- teri znesek se po vrnitvi številke vrne.

— Redna odborova seja koturškega sa- zaveza podvzveja Ljubljana bo drevi ob 20. v lokalu gostine »Pri Amerikanu«.

V hotelu

Mati: Čim prej morava iz tega hotela. Stopila sem na ščurka.
Hčerka: — Kaj to ni dovoljeno, ma- mica?

Pred sodiščem

Obtoženec: Obsojeni ste na dosmrtno ječo. Ali imate kaj proti kazni?
— Da, bojim se, gospod sodnik, da ne bom tako dolgo živel.

vim vse za najin bodoči dom, za najino toplo gnezdo, potem pa stopiva na bo- jišče. Če bo treba, polomiva vsa kopja.«

»In če ne zmagava?«
»Potem pa ...«

»Naj čakam do polnoletnosti? Še tri leta?«

»To bi bilo obupno ...«
»Tega se najbolj bojim. Znakaj sem še tako mlada! Po letih mlada, saj po duši sem preživela v teh zadnjih me- sedih razvoj, ki je leta dolg. Kje daleč je že tista Sida, ki se je v nekem lepem majskem jutru pripeljala še vasa naiv- na iz Maribora v Hrušnico, da se ob smrti uri poslovil od svoje matere. Kje daleč ...«

»V teh mesecih leži najina ljubezen, ki je nikoli ne bi mogla pozabiti. Ne ti, ne jaz.«

»V njej sem dozorela. Dala mi je še- le vsebino, ki je prej nisem imela ...«
»Ovira se mu je kol vrniti in ga vro- če poljubila. Nad njima so se v prvem večernem mraku zgostile raztrgane me- gle, legale na igle in liste ter drčale po njih v drobnih kapljah na na vlažna gozdna tla ...«

VIII.

V pozni jesni, ko je listnato drevje me- lelo proti svinečino težkemu nebu že čisto gole veje, so v novi tovarni pod- jela »Sila« in druge prvotne zaporniške stroje. Adolf Rogan si je zadovoljno mel roke, Ervin se je pa prestopal z noge na nogo in je bil ves zmeden in naroden.

MARIJ SKALAN

ROMAN Sida Silanova

Vsi smo samo produkt mešanice bitno- sti svojih prednikov, vzgoje in življen- skega okolja. Kdo ve kakšni predniki spe v tem Roganu in ga obremenjujejo? Po očetu gotovo ne. Biti mora iz linije materinega rodu. In v tem se odkriva nova tragedija. Kako je mogla živeti ta ženska z Ervinovimi lastnostmi ob brez- dušnem Adolfu Roganu? Kakor moja mati ob Silanu... In vendar drugače... Ne, v življenju ljudi je vse le enkratno. Ako bi hoteli popisati usodo ljudi, bi morali napisati o vsakem poseben ro- man. V bistvu pa ta Ervin Rogan ni slab človek ...»

Jezdila je po blatnem klanou sredi gozda. Nebo, ki se je dvigalo tam gori visoko nad vrhovi jelk, bukev in brez je bilo prekrito v tenčico sivih, dolgo- časnih oblakov. Nizko pri tleh so se vla- čile lene megle in močile večno zelene igle jelk ter rumenečje listje bukev in brez. Po goščavi so se podile šoje in vre- ščeke kričale. Od nekod je pridrevel sr- njak, se za trenutek ustavil nad klan- cem pred Sido in potem dirje planil da- lje v gozdne temine. Vsenakoli je iz- dihalo jesen svojo tiho melanholijo. Sida jo je vpitala in njene misli so po- stale težke kakor kaplje rose, preden zdrknejo po venečnem listju na tla.

»Ta človek je ljubil deset let žensko, ki ji ni niti imena vedel in je silal v

vsem tem času iz njenih ust eno samo besedo — osel. Ni bila morda ta ljube- zen večja, kakor je Danilova, in — kakor je moja? Bi me Danilo tudi tako ljubil?«

Sto je bilo vprašanj, ki so se oglašala v njeni duši iz tiste jesenske gozdne sa- mote na blatnem pohorskem klanou, a odgovor, ki bi jo dočela zadovoljiti ven- darle ni našla. Globoko pogreznjena v svoja razmišljanja je skoraj mehanično zavila na tisto pot nad Hrušnico, na ka- teri je ob koncu pomlad prvic na sa- mem srečala zdravnika in ga prosila za »ugotovitev diagnoze«. Tam sta se v zadnjem času tudi najčestje shajala, saj je prihajala na Silanovino bolj po- redkoma, odkar se je tam naselil pusti Ervin Rogan, ki ga ni mogel trpeti. V svoji zanišljenosti ni niti opazila njego- vega prihoda, zdržnila se je in dvignila glavo šele tedaj, ko je stal s svojim konjem že tik njenega.

»Danilo... je vzkliknila. »Kako si me prestraši!«

Skočil je s konja in pomagal še njej razlahati.

»Zakaj si tako zanišljena, moja sla- ka?«

Privila se je tesno k njemu.

»Premišlaval sem... ah, saj je ne- umnost...«

Ludvik Wolff:

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

— Zdaj pa poslušajte Ingelena in ne jezite se. Ne odpotujem z vami. Presenečen ga je pogledala, ne da bi razumela, kaj misli.

— Ne morem se odpeljati z vami.

— Zakaj pa ne?

— Ne morem, Ingelena. Mar ne razumete tega? Ne morem prebiti skupaj z vami in Eppingenom v vili na Monte-rači. Sama morata biti.

Ingelena je odikala z glavo. — Če ne odpotujete z nama, ostanem tudi jaz tu.

— Bodite pametni, Ingelena. Eppingen vas zdaj potrebuje.

Zbral je vse svoje moči. — Jaz — jaz — vas ne potrebujem več.

Ingelena je prebledela. — Ne potrebujem me več?

— Ne, Ingelena. To zveni trdo in ne-hvaležno, toda ne potrebujem vas več. Zda, moram biti sam.

Preneša je tudi to ponižanje. — Nočem se vam vsiljevati, gospod Harland, toda dovolite predlagati vam še nekaj. Odpelajte se z nama do Zürich. Tam dvignete svo jedra in ločite se bomo.

— Ne smete govoriti z menoj tako trpko, Ingelena, čeprav me zdaj še ne razumete. V Zürichu nimam kaj početi. Svojega denarja nočem dvigniti. Denar, ki je naložen v safu draguljarja, pripada vam in vašemu bodočemu možu.

— Gospod Harland! Tisti hip se ni mogla ubraniti tihega dvoma o njegovi zadržanosti.

— Sit sem že denarja, Ingelena. Ni mi prinesel sreče. Nikomur ni bilo prišlo na misel vtakniti me v umobolnico, če bi bil siromak. Ne mika me več vladati drugim. V kapitalizmu ne verujem več.

— Jaz pa naj prevzamem nase breme, ki se ga vi otesate?

— Mlajša, krepkejša in boljše ste od mene. Večjeje vam dolžnosti do moža, ki je žrtvoval zame vse.

— A če odklonim vaše strašno darilo?

— Če odklonite, se spomnite Pascalo-vih besed, ki mi jih je nekoč povedalo pogumno mlado dekle: Ljubim posvetne dobrine, ker nam omogočajo pomagati siromakom.

Zakrila si je obraz z rokami.

— Pomislite, kolikšnim ljudem boste lahko pomagali, Ingelena.

— Ljudem se ne sme pomagati, — je zahtevala Ingelena.

— Otrdokom se pa lahko pomaga. Otrdokom dajemo kruh in lahko jih vzgajamo. Otrdokom morate pomagati, Ingelena.

— Kaj — kaj pa hočete početi, gospod Harland?

Odgovoril je počasi: — Se enkrat hočem znova začeti. Lahko se mi posmehujete, Ingelena. Zopet hočem delati kakor v mladih letih, vendar pa povsem drugače, kakor sem delal. Takrat sem delal, da bi zaslužil denar, zdaj pa hočem delati, da bom delal in se izboljšal med drugimi. Njegov pogled je bil miren.

Ingelena je poskusila še zadnjič pregovoriti ga — Z vami pojdem, gospod Harland, o, vzemite me s seboj!

Prijel jo je za roko in jo pobožal. — Vaše mesto je zdaj pri Eppingenju, Ingelena. Sami veste to, nikar mi ne otežkočate slovesa.

Srce se je krčilo. — Kam naj vam pošljem denar?

— Zar prvo silo imam denarja še dovolj pozneje ga pa ne bom več potreboval. Sem ga bom zaslužil kotlikor ga bom rabil za vsakdanji kruh.

— To je vendar blaznost, — je vzkliznila Ingelena vsa iz sebe.

— Morda toda pustite me hoditi svojo pot, Ingelena. Če doživim polom, pridem k vama v vilo na Monte-rači in prosil bom za kotichek pri peči. To vam svedano obljubljam.

— Vaša častna beseda?

Podal ji je roko.

— Častna beseda, Ingelena. Zdaj je vaš čas že prišel, Eppingen čaka. K njemu morate. Še nekaj: Kaj lahko ostanem tu čez noč? Zgodaj jutraj odidem.

Drhteča od bridkosti je pokimala in ga odvedla v spalnico svojega pokojnega očeta. — Ključke vrzite proč. Pohištvo je prodano in jutri ga odpeljejo.

Pogledala sta si v oči.

— Bodite srečna, Ingelena. Želim vam srečno pot! In hvala, iskrena hvala za ... Glas mu je odpovedal.

Poljubil je skrušeno dekle na čelo in jo spremil do vrat. Pogazil so mi srce, je čutila Ingelena, ko je stopala po stopnicah dol.

Bila je še sama, ko se je Harland zdramil iz nemirnega sna in vstal. V omari je našel lovsko obleko in veliko popotno torbo po pokojnem častniku. Pomeril je vojaški suknjič in vesel je bil, da mu je prav. Izbral je najbolj ponošeno, obteko, iz svojega kovčega je vzjel perilo in ga stlačil v torbo. Zamisljivo in dolgo je držal v roki razbito Okadersko Kvanon.

— Ali hočete z menoj, mala Kvanon, v siromastvo, med male ljudi?

Harland je spravljal bogočijo v torbo in tiho odšel iz hiše.

Komaj je bila napočila jutranja zarja, skrpaje se so pomikali kmečki vozovi v mesto. Iztrpani delavci so hiteli na delo.

Harland je odšel na kolodvor, sedel v vagon četrtega razreda in se odpeljal kar na slepo srečo. Šlihal je hudi v svojem kupcu, kako so se pogovarjali, razumel je njihov pogovor, njihove kriče in težave in

počutili se je varnega. Na manjši postaji je izstopal, prigriznil v kolodvorski restavraciji in krenil po cesti na kmeto. Bilo je mraz dan. Dišalo je po snegu. Vse sročeno je stopal Harland po domači zemlji, tišina je bila razprostrta nad nepregledno ravnino, občudoval je vsak šop rdečih plodov, ki jih je bila jesenska burja pustila na steblih, in pozdravil je vsak nov mlin na veter, čim se je pojavil na obzorju.

— Zdaj se zopet vračam domov, — je pomislil smeje kakor takrat, ko je bil učil ključavničarju „Schmeckeitu“ iz Frankfurtskega drvečda in ko so ga doma našli. Zdaj se pa ne bom dal več zapoditi, zdaj ostanem doma.

Čez cesto je prestrašeno skočil zajec. Popoldne je prišel Harland do snalca, velike vasi in radovedno se je ustavil pred odprto kovačnico. Star mož z dolgo sivo brado je stal pri kovaškem mehu in ga gonil.

— Dobro večer, mojster, — ga je pozdravil Harland.

Starac je dvignil glavo, nasmehljivo je pogledal tujca in odgovoril osorno: — Dobro večer.

Harland je nekaj časa molče gledal starca, potem je pa vprašal: — Ali ne potrebujete pomočnika, mojster?

— Kaj ko mladi nečajo več delati.

— Ali bi ne hoteli sprejeti mene, mojster? Sem izkušen ključavničar.

Starac ga je premislil od pete do glave. — Ali nimam grehov na vesti, so tvoji papirji v redu?

— Vse je v redu.

— Nisi več tako mlad. Kako da si se znašel na cesti?

— Srečo nisem imel v življenju, mojster.

— Koveč je močilo zri v ogenj.

— Torej kakšno, ali me sprejmete ali ne?

Starac je nekaj časa razmišljal, potem je pa zamrmral: No, pa se loti dela.

Harland je odločil popotno torbo in suknjič ter stopil k ognju.

Konec.

Gospodarstvo naših meščanskih šol

Proračun vseh meščanskih šol v dravski banovini znaša nekaj nad 2 milijona

Ljubljana, 6. avgusta.

V območju dravske banovine pred svetovno vojno ni bilo slovenskih mešč. šol razen ene v Postojni, ustanovljene l. 1912, in ki torej radi svoje mladosti ni mogla vzbuditi zanimanja nas Slovencev. Bilo pa je po mestih Spodnje Štajerske in v Krškem skupno 6 meščanskih šol in sicer vse z nemškimi učnimi jeziki, ona v Dol. Lendavi pa je bila madžarska. Gospodarstvo vseh teh šol je bilo urejeno na osnovi tedaj veljavnih šolskih zakonov, ki so določali, da vzdržuje meščanske šole občina, okraj, dežela ali država.

Po prevratu so se nemške šole spremenile v slov. - nemške, polagoma so postale same ob sebi čisto slovenske; leto za letom pa so se ustanovljale potem iz potrebe nove šole, tako da ima danes dravska banovina 34 državnih in 8 zasebnih meščanskih šol, katere je v preteklem šolskem letu posečalo 8.409 otrok. Gospodarstvo državnih meščanskih šol se je prva leta razvijalo po osnovi starih šolskih zakonov tako, da je nekateri vzdrževali dotična krajevna občina, druge okrajne blagajne ali okrajni zastopi, tretje bivše oblasti, nekatere pa država. Po uveljavljanju zakona o banovinah, ki je ukinil okrajne blagajne in zastope, je bilo gospodarstvo večine mešč. šol izpodreženo redno dovajanje potrebnih denarnih sredstev.

Pravna naslednica okrajnih blagajn in zastopov, banovina, ni mogla prevzeti vseh bremen za vzdrževanje mešč. šol, občine so se branile novih bremen in trpele je gospodarstvo tako občutno, da se je bilo bati velike škode. Zakon o narodnih šolah je uredil gospodarstvo teh šol, sledil mu je zakon o meščanskih šolah, ki določa, da se postopa pri ureditvi gospodarskih vprašanj mešč. šol tako, kakor se postopa pri gospodarstvu narodnih šol. § 65 Z. o. m. št. pravi sicer, da se gospodarstva škrl za mešč. šole porazdeli na državo, banovino in občine, če slednje na to pristanejo, dodatek finančnega zakona l. 1932. § 24 pa pravi dobesedno: Materijalno vzdrževanje mešč. šol, breme upravnih stroškov in služabništva se sme prenesti po § 65. Z. o. m. št. izza dne 1. aprila 1932. na banovino in občine. Neurejenost gospodarskih prilik je povzročila ban-ski upravi vedno več težkoč, dokler se ni uredilo vprašanje vzdrževanja tako, da naj dobi vsaka mešč. šola svoj upravnih odbor z glavno nalogo sestave vsakega letnega proračuna in obračuna. Stroške vzdrževanja nosijo vse upravne občine, ki pošiljajo več kot 4 otroke v šolo, škrl za šolske prostore in za šolsko zgradbo pa nosi sedežna občina. Za one občine pa, ki nimajo več kot 4 otroke v šoli, krije na nje odpadajoče stroške banovina, ki prispeva del stroškov tudi vsem drugim občinam razen sedežni občini, ki ima od šole največ neposrednih koristi s tem, da živi tam, toliko in toliko učiteljs-tva, da prihaja vsak dan v območje občine toliko in toliko otrok, ki kupujejo svoje potrebine itd.

Sestava upravnih odborov se je izvršila po navodilih okrožnice banske uprave pod IV. No. 4195/1 z dne 17. jan. 1934. Sedaj poslujejo upravni odbori za vse državne meščanske šole. V mestih, kjer je več mešč. šol, imajo vse upravni odbori. Radi velikega števila občin, ki pošiljajo svojo de-vo v mestne mešč. šole, je naležala sestava teh odborov na težkoče v tem smislu, da imajo preveliko članov. Zato se je odredilo, da naj dolo zastopstvo v upravnih odborih le one občine, ki prispevajo več kot 5.000 Din letno k vzdrževanju mešč. šol, ostale občine pa se združijo in naj imajo po več skupaj po enega zastopnika. To vprašanje potrebe večje. V splošnem pa se je povpre-ček za šolanje enega otroka na drž. meščan-skih šolah znižal za 2.382 Din in znaša v tem proračunskem letu 160.618 Din.

Upravni odbori zaidejo včasih radi ne-doloka denarnih sredstev v težave. Upravne občine vrše svoje dolžnosti v splošnem dosti redno in niso šolam nenaklonjene. Težave imajo pa tudi one same, ker jim davkarje ne izplačujejo doklad, ko pa radi neplačanih davkov zopet ni mogoče, tako da je krogo-tek tega vprašanja stalno isti. Le v treh slu-čajih so se upravni odbori poslužili skrajnih sredstev, da so dosegli nakazilo prispevkov. Dokler traja sedanja kriza, je pa treba po-pa še ni končno rešeno, kajti števi-člo članov upravnega odbora je še vedno pre-veliko in treba bo zvišati število otrok od več kot 4 na najmanj 10, potem bo mestni upravni odbor po svoji sestavi tak, da bo mogel voditi in sicer uspešno gospodarstvo mešč. šol.

Za poslovanje vseh upravnih odborov pri-pravlja banska uprava poseben pravilnik, ki bo natančno odmerjal delo, pravice in dolžnosti odborov kot takega in posameznih članov. Ta pravilnik stopi v najkrajšem ča-su začasno v veljavo, obenem pa se bo pred-ložil ministrstvu prosvete v odobritev za trajno veljavo.

Za proračunsko leto 1934.-35 so sestavi-

li vse upravni odbori mešč. šol razen ljub-ljanskega, ki se ustanovil šele letos, svoje proračune po dobljenih navodilih. Vsota vseh proračunov za leto 1934.-35. je znaša-la 1.501.505.— Din.

od tega se je porabilo za 606.271.— < zgradbe

K celotnim proračunom so pri-spevale vsolane občine 1.397.991.— < banovina je prispevala 198.514.— <

Državne meščanske šole je šol. l. 1934./35. obiskovalo 6399 dijakov, za stvarne potrebščine so ra-bili upravni odbori 1.036.304.— Din

povpreček na enega dijaka je znašal na leto 163.— Din

Ta povpreček so šole z nizkim številom dijakov silno prekoračile, v Ormožu je znašal 318.— Din, ker je imela šola samo 59 dijakov. V interesu gospodarstva je torej, da je denar, ki se porabi za vzdrževanje šole, polno izrabljen s tem, da je obisk šole čim višji. Tega se morajo zavedati vsi upravni odbori in seveda tudi ves učiteljski zbor, ki naj gleda na to, da je šola vedno čim bolj obiskana.

Proračuni za leto 1935/36. pokažejo dru-gačno sliko. Za vse šole izven Ljublja-ne, znašajo potrjeni proračuni za stvarne potrebščine šol 1.142.476.— Din

Skupaj 1.679.753.— <

Stroški za vzdrževanje zgradb so padli za 209.109.— Din

oni za stvarne potrebščine 158.242.— Din

in to radi prirastka 15 razredov in 701 uče-nca, dalje radi izplačila katehetskimi nagrad in radi izdatkov za poslovanje upravnih od-borov.

Proračuni za leto 1935/36 se krijejo:

1.) Iz lastnih sredstev uprav-nih odborov 2,5% 42.302.— Din

2.) Upravne občine prispe-vajo 82,6% 1.402.497.— Din

3.) Banovinska podpora znaša 14,9% 234.054.— Din

Skupaj: 1.679.753.— Din

Banovinska podpora se je računala po istem ključu kot lansko leto. Najnižji povpreček posamezne šole za šolanje enega otroka znaša 96,67 Din in sicer za šolo v Šoštanju, najvišji pa je v Škofji Loki s 336,70 Din, kar pa je razumljivo, ker je šola nova in so njene kazali skrajno umerjeno gospodarstvo v vseh smereh. Prav mnogo pripomore k varčnosti, ki jo moramo učencem privzgojiti, če z nji-mi v računskih urah obravnavamo denarne potrebe šole in prosvete sploh in jim živo predočimo, s kako težavo spravijo starši de-nar za šolanje skupaj.

Proračune upravnih odborov meščanskih šol obremenjujejo najbolj osebni izdatki in izdatki za kurjavo. Velikokrat se je že načelo vprašanje, naj banovina prevzame vse iz-datke za stvarne potrebščine državnih meščanskih šol. S tem bi bilo za vse meščanske šole rešeno gospodarstvo na enoten in naj-bolj pravičen način, ker jih rabijo prebivalci iz vseh delov banovine enakomerno. Pri ba-novinskem proračunu, ki se giblje povpre-čno okrog 100.000 Din, bi odpadlo na potre-be meščanskih šol komaj 1,5% vsega prora-čuna. Pri sestavljanju bodočega banovinskega proračuna je treba misliti na to in zdi se mi, da bo ta rešitev od vseh prizadetih činiteljev z velikim veseljem sprejeta, ker bo gospodarstvo poenostavilo, težkoče občin zmanjšala, upravne odbore razbremenila za ogromno delo, ki jim ga nalaga sestava proračunov, če se morajo nekateri ozirati kakor celjski kar na 35 upravnih občin.

Naknadno je potrjen tudi proračun ljub-ljanskega upravnega odbora za 4 ljubljanske državne meščanske šole, ki znaša za leto 1935.-36. 342.000.— Din. Celotna potreba vseh slovenskih meščanskih šol na leto zna-ša torej nekaj nad 2 milijona Din, to je že lep denar, ki ga je treba plodonosno nalo-žiti s tem, da se nudi mladini temeljita splošna izobrazba, ki jo usposobi, da stopi s pol-nim razumevanje v vse pridobitne poklice kot njihov naraven plodalec, ki bo prej ali slej prevzel gospodarstvo v svoje roke. A.L.

Pravosodno svarilo

— Zakaj si naenkrat razdri svojo za-robo?

— Z nevosto sva ogledovala stanovanje, pa je njena mati pripomnila, da bo za tri pretesno.

Velik grešnik

— Ta starac, ki sedi tamle pri sosodni mizi, me je pripravil pred 10 leti ob 300.000.

— Kako je to mogoče, saj je vendar tako dobrodušen?

— Ze res, toda ni mi hotel dati svoje hčerke za ženo.

V stajlju.

— Povejte mi, mojster, ali je ta etiketa original ali vaše delo?

JAPONSKI CESAR IN CESARICA PRE-ČAKUJETA RADOSTNI DOGODEK. O TEM SMO POROČALI V PETEK.

Klobučki vojvodinje Kentske

Princesa Marina, ki se mudi zdaj na Bledu, je v Angliji zelo priljubljena in da je smer ženski modi. Njena slava in priljubljenost pa seveda pomagala drugim, da služijo lepe denarce. Ko je pred poroko z vojvodo Kentskim nakupovala razne po-

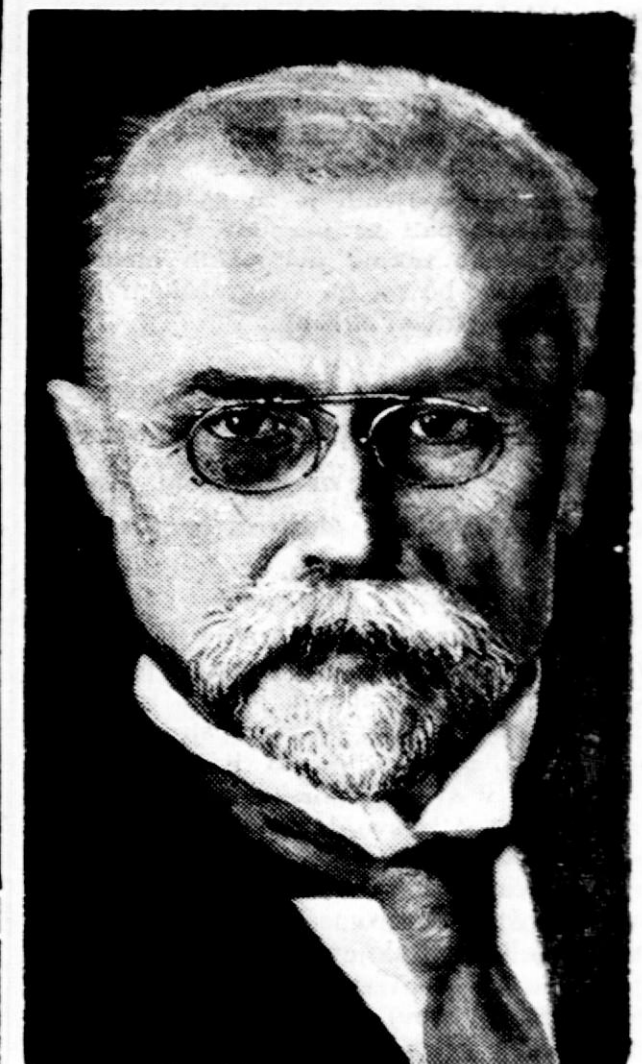
trebščine, je naročila tudi več klobučkov pri eni najboljših pariških modistk. Ska-dajno je bil pa istočasno v modnem salo-nu navzoč Anglež, ki je takoj po princ-esinemu odhodu naročil večje število enakih klobučkov. Narejeni bi morali biti do pri-hodnjega jutra, a na ceno Anglež ni gle-dal. V modnem salonu so delali nepretrgo-ma vso noč in jutraj so res poslali vse naročene klobuke Angležu v hotel.

Anglež je takoj odletel s klobučki v London. Bil je lastnik tovarne klobučkov in takoj so šle pripeljane forme v delo. Od vsakega pariškega modela je dal nare-

čiti cele serije. V tovarni so se čudili in v začetku ni nihče kupoval novih klobu-čkov. Ko se je pa pojavila princesa na lon-donskem kolodvoru, potem pa na ulicah, v gledališču in družbi v svojih originalnih klobučkih, so se začele Londončanke kar trgati za nje. In tedaj se je izkazalo, da jih ima podjetni tovarnar dovolj na zalo-gi. Telefon je kar neprestano pel in to-vo varnik je moral najeti trikrat toliko osov-ba, kakor ga je imel prej, kajti povpra-ševanje po klobučkih princeze Marine je bilo ogromno.

Masaryk dobi Noblovo nagrado?

Tedenaka revija »La Tribune des Nati-ones« priobčuje v zvezi z vestjo, da bo prezident čehoslovanske republike T. G. Masaryk letos predlagan za laureata No-blove nagrade, zanimiv članek pod naslo-vom »Krasna življenska karjera«. V član-ku so našteje velike državniške in mirov-ne zasluge prezidenta Masaryka in revija toplo pozdravlja da bi dobil Masaryk No-blovo mirovno nagrado. Članek se zaklju-čuje takole:

Glede na velike zasluge prezidenta Ma-saryka in uslugu, ki jih je storil tako svo-jemu narodu kakor tudi evropskemu miru zlasti v povojnih letih, ni dvoma, da to v-poklicani možje ne bodo pozabili oceniti po zaslugi izrednega mirolnjbnega dela tega redkega moža in mu podeliti nagra-de. S tem sklepom bi zapisali znova v svoj seznam veliko ime k imenom Wilsona, Kellogga in drugih velikih prijateljev mi-ru. To bi bila krona karijere prezidenta Masaryka, ki je bil deležen od nedavni 85 letni rojstva prisrčne počastitve ne sa-mo v svoji državi, temveč tudi med vsemi narodi.

Kupujte domače blago!

13letna mati dveh otrok

Posledica sklepanja zakonskih zvez v otroških letih so pogosto težke bolezni

Starost, ko lahko mladenč ali dekle sklene zakonsko zvezo, se je že od prada-nih časov računala po kulturni stopnji. Pri-mitivni narodi so bili vedno za sklepanje zakonskih zvez v zgodnji mladosti. Starost dekleta za zakon je bila in je še zdaj od-visna od vrednosti žene za moža. Pri za-konskih zvezah iz smutne preračunljivosti starost dekleta ni bila in tudi zdaj ni odločilna. Duševno hrepenenje možkega po življenjski družici zahteva višjo starost, te-lesno pa nižjo. Skoraj pri vseh primitivnih narodih so v navadi zakonske zveze med otroci. Pri nekaterih narodih zaroče celo še nerodne otroke, ki pa smejo skleniti zakonsko zvezo šele ko izpolnijo 20. leto. Pač pa lahko pri nekaterih primitivnih plemenih že otroci sklepajo zakonske zve-ze. Na ta običaj naletimo pri nekaterih in-dijanskih plemenih v južni Afriki in tudi v Old Calabarju. Mož postuje v svojem ha-remu dvomesečnega dojenčka in skrbi zanj ker ve, da mu postane žena.

Štiriletna in šestletna zakonske žene najdemo na Kitajskem, v Braziliji in na Ceylonu, 10 letno dekle je pa že splošno godno za možitev. Znan je tudi običaj ki-tajskih roditeljev, ki obljubijo svojo 6 let-no hčerko bodočemu možu na temelju po-ročne pogodbe. Zakonska zveza se sklene, ko je staro dekle 12 let. Kot nadev stilo za svojo hčerko dajo starši svojemu bodo-čemu zetu v hišo sužnjo, toda njemu otroci ne veljajo za zakonske. Fant bi se utegnil morda izneveriti, če bi ga pustili brez de-kleta in tako mu privošči do poroke le-po sužnjo, da se ne dolgočas.

V enem pogledu se pa primitivni narodi glede sklepanja zakonskih zvez ne raziku-jejo od kulturnih. To so zakoni, ki bi jih lahko nazvali denarne ali premoženjske razmere. Tako je v malozajski Turčiji naj-večji ideal moža, če more začeti čim prej lenuhariti. Zato se zgodaj oženi in ljubi svojo 10 letno ženo, če mu porodi sina, ki mora očeta čimprej preživljati. Pač pa za-kučuje svojo ženo, če mu porodi hčerko. Perzijskim in tatarskim roditeljem so pa ljube hčerke, ker jih lahko prodajo. V ne-katerih tropičnih deželah mora mož drago plačati svojo ženo, potem jo pa pošlje na farmo, kjer samo leži in dobro je, da se čim bolj zredi. Kupi navadno že 6 letno de-kleto. Tam so priljubljene samo zelo de-bele ženske. Noge in roke morajo imeti

kakor valjarje, trebube pa kakor bobne. Če pa šestletno dekletce ne prenese ta-ko izdatnega nabiranja maščobe po svojem telesu, ni sposoben za »zakonsko zvezo«. Čimprej se poroči, tem prej se postara. Kopti prodajo svoje hčerke že z 8. letom, z 12. letom so navadno že ma-tere, s 16. letom pa imajo že gube na obrazih. Hčerke Egipčanov se može s 6 ali 8 leti, s 30 leti so pa kakor pri nas starke. Na Javi se dekletce lahko omoži že s 7. letom. Če do 14. leta ne najde moža, jo proglase za staro devico in noben fant se ne zmeni več za njo.

Sklepanje zakonske zveze med otroci je v navadi tudi v Abesiniji, na Madagaskar-ju in pri raznih indijanskih plemenih. V Abesiniji 10 letne matere niso redke. Titus Tobler je poznal v Palestini ženo, ki je imela s 13. letom že dva otroke. Posle-dica sklepanja zakonskih zvez v otroških letih so pogosto težke bolezni. Ze leta 1793 je pisal Fra Paolino da San Bartolomea iz vzhodne Indije: »Mnoge indijske žene plačajo prvi porod z življenjem. Njihovo telo se ni razvilo, organi so še premali in zato ni čuda, če umre 30% žen pri porodu. Še več mladih mater umre v Novi Britaniji, kjer zahtevajo prvi porodi do 50% žrtve. Druge matere pa pobere pred 30. letom tuberkuloza. Enako žalostne raz-me vladajo v Novi Kaledoniji, na otoku Javi, na Novi Zelandiji pri Samojedih ter pri zamorcih v Cabenu.

Pri drugih narodih pa v zgodnji mladosti sklenjene zakonske zveze nimajo tako tež-kih posledic. Misionar Beierlein je živel dolgo v provinci Madras. Podrobno je opi-sal tamosenje prebivalce in njihove običaje ni pa opazil, da bi povzročale v otroških letih sklenjene zakonske zveze težke bo-lezni ali celo smrt. Do enakega spoznanja je prišel Du Tertre na Antilih, kjer je vi-del krepke, zdrave 10letne matere, pa tu-di krepke in zdrave šele 20 let stare »ba-bice«. Kulturni narodi zakonske zveze v otroških letih odklanjajo. Pri starih Grkih je Likurg prepovedal moškimi ženiti se pred 30. letom. Plato je zahteval za zakon naj-nižjo starost moških 30, žensk pa 20 let. Šele Rimljani so zopet dovolili dekletom možitev z 12. letom. Zdaj priznavajo »eko-rat vsi kulturni narodi, da so dekleta god-na za možitev s 14, toda večina šele s 16. letom.